

до стартапів: стартап-нетворки, біржі інвестиційних проєктів, стартап-вікенди, стартап-битви, конкурси стартапів, школи створення стартапів[2].

Про захист інтелектуальної власності майбутнього стартапу потрібно замислюватися ще на початку створення ідеї, навіть якщо ідея здається безглуздою. Хоча на саму ідею охоронний документ отримати не можливо, то є інші шляхи захистити права. Об'єктами інтелектуальної власності на старті можуть бути: назва компанії, логотип, слоган, програмне забезпечення, інновація технологій, або ж звичайні фотознімки. Тому на самому початку, якщо ще по суті нічого патентувати, рекомендовано зареєструвати торгову марку, адже найчастіше найцінніший нематеріальний актив – це ім'я бренду. Цікавим є те, що при поданні заявки вже є змога використовувати логотип. При реєстрації торгової марки потрібно обов'язково перевірити, чи не зареєстрована (не подана чи на реєстрацію) схожа торгова марка, далі подати заявку на реєстрацію торгової марки у країнах, що є цікавими для стартапера. Також потрібно звернути увагу на кількість класів, яку потрібно зареєструвати, так як від цього залежить сума збору за подачу заявки, а надалі сума збору за торгову марку, чим більше класів – тим дорожче.

Якщо ж ще немає ідей про назву та логотип майбутньої компанії можна письмово описати свою ідею та отримати свідоцтво, і тоді вона стане об'єктом авторського права у якості твору, і вже буде закріплено певний пріоритет.

Найкращий варіант - це запатентувати стартап-проєкт. Вигоди патентування наступні:

- Привабливість вкладення інвестицій в стартап-проєкт, а також покращення взаємостосунків з інвесторами;
- Патенти забезпечують свободу в управлінні стартапом;
- Захист технології або продукту від викрадення та відтворення конкурентами;
- Зниження ризику патентного тролінгу.
- Можливість передачі прав третім особам (ліцензії, переуступка прав).

Патентний троль (англ. – patent troll), або патентний рейдер – це компанія або підприємець, чий бізнес полягає виключно в отриманні з добросовісного виробника товарів (який їх своєчасно не запатентував) і/або послуг ліцензійних або інших платежів за використання належних йому (тролеві) патентів[1].

При патентуванні стартаперу в першу чергу потрібно визначитися з країнами в яких буде реєструватися, оскільки патент має територіальний характер.

Список використаних джерел

1. Зловживання правом інтелектуальної власності (патентний тролінг) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrainepravo.com/scientific-thought/pravova-pozytsiya/zlovzhivannya-pravom-ntelektualno-vlasnost-patentniy-trol>.
2. Стартап [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Стартап>.

Сидоренко О.О., к.е.н., доцент,

доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Розроблені національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі мають значні відмінності в методологічному забезпеченні обліку порівняно із забезпеченням до набуття їх чинності. Так, наприклад, національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 133 «Фінансові інвестиції» вводить у теорію та практику обліку бюджетних установ нове поняття, таке як спільна діяльність, що потребує відповідного дослідження з метою виявлення та вирішення можливих проблемних ситуацій, пов'язаних із її обліком.

Питання обліку в бюджетних установах у різний час досліджували такі вчені: Атамас П.Й., Бутинець Ф.Ф., Джога Р.Т., Остап'юк Н.А., Остапчук Т.П., Свірко С.В., Сисюк С.В., Сінельник Л.М. та інші [1-3; 7-8;]. Проте, незважаючи на значний доробок вищезазначених науковців, питання обліку спільної діяльності в суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі з урахуванням нових національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі залишаються маловивченими.

Насамперед потребують дослідження питання щодо визнання та відображення в обліку активів, зобов'язань, доходів та витрат, що пов'язані з провадженням спільної діяльності.

Методологічні засади обліку спільної діяльності в бюджетних установах визначені національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 133 «Фінансові інвестиції», затвердженим Наказом Міністерства фінансів України від 08.05.2012 № 568 (далі НП(с)БОДС 133 «Фінансові інвестиції»). Згідно з яким:

1. Кожний учасник спільної діяльності без створення юридичної особи відображає у своїх облікових регістрах (на окремих рахунках аналітичного обліку) і у фінансовій звітності:

а) активи, задіяні у спільній діяльності, які він контролює, або свою частку у спільно контрольованих активах;

б) зобов'язання, які він узяв для провадження цієї діяльності;

- в) свою частку в будь-яких зобов'язаннях, узятих разом з іншими учасниками щодо цієї діяльності;
г) дохід або витрати, набуті в процесі спільної діяльності [4].

Активи, задіяні в спільній діяльності без створення юридичної особи, не відображаються як фінансові інвестиції учасників такої діяльності. Вклади, внесені у спільну діяльність без створення юридичної особи, відображаються у складі довгострокової дебіторської заборгованості або поточної дебіторської заборгованості залежно від строку, на який укладено договір про спільну діяльність.

Оператор спільної діяльності веде бухгалтерський облік спільної діяльності без створення юридичної особи окремо від результатів власної діяльності і складає окремий баланс та відповідні форми фінансової звітності спільної діяльності без створення юридичної особи.

Вклади учасників в окремому балансі спільної діяльності без створення юридичної особи відображаються у складі довгострокових або поточних зобов'язань залежно від строку, на який укладено договір про спільну діяльність [4].

2. Частка учасника спільної діяльності без створення юридичної особи в активах та зобов'язаннях спільної діяльності без створення юридичної особи відображається в бухгалтерському обліку цього учасника у складі відповідних активів на підставі окремого балансу, наданого оператором спільної діяльності без створення юридичної особи. Частка учасника в доходах або витратах спільної діяльності без створення юридичної особи відображається у складі доходів або витрат. Зобов'язання, взяті учасником для здійснення спільної діяльності (у тому числі на оплату праці, сплату податків, зборів), визнаються витратами від спільної діяльності без створення юридичної особи і компенсуються учаснику за рахунок спільної діяльності без створення юридичної особи [4].

Витрати, понесені учасником для провадження власної та спільної діяльності, розподіляються між спільною і власною діяльністю пропорційно обраній базі (годинам праці, заробітній платі, прямим витратам тощо) [4].

Окремі бухгалтерські проводки, пов'язані з вкладами у спільну діяльність, наведені в табл. 1.

Таким чином у процесі нашого дослідження виявлено, що питання обліку спільної діяльності у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі залишаються малодослідженими як із наукового, так і практичного погляду. Недостатньо дослідженим є питання відображення на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності спільної діяльності без створення юридичної особи. У роботі було розкрито методику обліку спільної діяльності у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі.

Таблиця 1

Окремі бухгалтерські проводки, пов'язані з вкладами у спільну діяльність

Господарська операція	Дебет	Кредит
Передача учасником активів як вкладів у спільну діяльність без створення юридичної особи	2118 "Розрахунки із спільної діяльності", 1411 "Знос основних засобів", 8411 "Інші витрати за обмінними операціями", 5311 "Дооцінка (уцінка) необоротних активів", 51 "Внесений капітал"	10 "Основні засоби", 11 "Інші необоротні матеріальні активи", 12 "Нематеріальні активи", 23 "Грошові кошти на рахунках", 5512 "Накопичені фінансові результати виконання кошторису"
Оприбуткування активів, отриманих як вклади, оператором спільної діяльності без створення юридичної особи	10 "Основні засоби", 11 "Інші необоротні матеріальні активи", 12 "Нематеріальні активи", 23 "Грошові кошти на рахунках"	6417 "Розрахунки за зобов'язаннями зі спільної діяльності", 7411 "Інші доходи за обмінними операціями"

Джерело: складено автором за [4-6].

Список використаних джерел

- Атамас П.Й. Основи обліку в бюджетних установах [навч. посіб.] / П.Й. Атамас. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 288 с.
- Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у бюджетних установах [навч. посіб.] / Т.П. Остапчук, Н.А. Остап'юк, С.В. Сисюк. — 2-е вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП "Рута", 2006. — 472 с.
- Джога Р. Т., Бухгалтерський облік у бюджетних установах [Підручник За заг. ред. проф. Р.Т. Джоги.] / С. В. Свірко, Л. М. Сінельник. — К.: КНЕУ, 2003. — 483 с.
- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 133 "Фінансові інвестиції" [Електронний ресурс]— Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0901-12> Назва з екран.
- Облік у бюджетних установах : Навчальний посібник. — 2-е вид., виправ. / За заг. ред. Леся В.С. — Київ: Каравелла, 2017. — 564 с.
- План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 р. № 1203 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14>. — Назва з екрану.
- Свірко С. В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах [навч. посіб.] / С.В. Свірко. — К.: КНЕУ, 2003. — 380 с.
- Свірко С.В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація: Монографія / С.В. Свірко. — К.: КНЕУ, 2006. — 443 с.